

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/57/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513207352
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8513207352.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Šebeňa a členov senátu JUDr. Milana Majerníka, JUDr. Mareka Kohúta, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s. r. o. , so sídlom Pribinova 25, Bratislava 811 09, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava 811 09, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava 813 11, Župné námestie 13, IČO: 00166073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 24.4.2014 pod č. k. 2C/194/2013-67, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom zamietol a žalovanej právo na náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 27.9.2012 domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu exekučného súdu (Okresného súdu Vranov nad Topľou), ktorý rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie oneskorene, po uplynutí zákonnej 15 dňovej lehoty a nerozhodol v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov. Predmetom tohto konania je vec, ktorá pôvodne napadla na Okresný súd Vranov nad Topľou pod sp. zn. 5C/572/2012. Uvedená vec sa týkala exekučného konania vedeného na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 12Er/360/2009 vo veci oprávneného - Pohotovosť s.r.o. proti povinnému F. V. pre vymoženie 1.076,82 eur s príslušenstvom. Súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý podal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 6.4.2009 na základe exekučného titulu rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu sp.zn. SR 11386/08 zo dňa 14.11.2008, pričom išlo o nárok vyplývajúci zo zmluvy o úvere. Po doručení žiadosti si exekučný súd vyžiadal rozhodcovský spis a poverenie bolo vydané dňa 21.5.2009. Po citácii ustanovení čl. 46 ods.3 a čl. 48 ods.2 Ústavy SR, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 1,2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1 až 3, § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, § 44 ods. 1,2, § 41 ods.2 písm. c) a d), § 243 ods.1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) súd prvého stupňa konštatoval, že žalobca nesplnil dôkaznú povinnosť, cieľom ktorej je unesenie dôkazného bremena, ktorým sa rozumie zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. Uviedol, že v exekučnom konaní, v ktorom malo dôjsť k nesprávne úradnému postupu žalobca nepreukázal nesprávny úradný postup spočívajúci v existencii prieťahov v konaní. Otázkou, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov, garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je kompetentný preskúmať Ústavný súd. Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je účinné od 01.01.2013, avšak i keď žaloba bola vo veci podaná v r. 2012 a k nesprávnemu úradnému postupu súdu v exekučnom konaní malo dôjsť v roku 2009, predmetné ustanovenie dopĺňa a vykladá ustanovenie § 9 ods. 1 predmetného zákona, preto je ho možno aplikovať aj pri uplatnenom nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom pred 01.01.2013. O namietaných prieťahoch v konaní sa nevedelo konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, nevedelo sa disciplinárne konanie, nebolo vydané právoplatné rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva. Prvostupňový súd mal za to, že nemožno všeobecne rozhodnutie súdu po zákonom stanovenej lehote posudzovať bez ďalšieho ako nesprávny úradný postup súdu. Osobitne v exekučných konaniach pri posudzovaní návrhov na vykonanie exekúcie na podklade exekučných titulov rozhodcovských rozsudkov a notárskych zápisníc sa javí 15-dňová lehota na vydanie poverenia výraznou prekážkou pre objektívne posúdenie zákonnosti exekúcie. Prvostupňový súd uzavrel, že žalobca nepreukázal existenciu nesprávneho úradného postupu. Ďalej prvostupňový súd konštatoval, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ani pri preukázaní vzniku škody. Žalobca nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky, pričom nestačí samotné tvrdenie žalobcu o tom, že mu vznikli náklady, ktoré vyčíslil bez predloženia dôkazu o ich vynaložení. Pri nemajetkovej ujme nepreukázal, že mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu došlo k ohrozeniu legitímnych očakávaní, žeby došlo k zániku povinného, zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, insolvenčii povinného, ide iba o hypotetické uvažovanie žalobcu, bez preukázania konkrétneho zásahu do jeho sféry. Žalobca už vôbec nepreukázal výšku uplatnenej náhrady škody, tak majetkovej škody ako aj nemajetkovej ujmy. Prvostupňový súd mal za to, že žalobca nepreukázal základ nároku, čiže vznik škody. Napokon žalobca nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, keď nepreukázal existenciu atribútov, a to nesprávny úradný postup a vznik škody. Preto z dôvodu nepreukázania základných zákonných podmienok pre priznanie nároku za náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súd prvého stupňa žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v zmysle ktorého účastník ktorý má úspech vo veci má právo na náhradu trov konania. Žalovaná si náhradu trov konania uplatnila avšak ich nevyčíslila, pričom z obsahu spisu nevyplýva, aby jej nejaké trovy vznikli, preto jej súd právo na náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca. Poukázal na to, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednosti právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z., pretože svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd nevysvetlil názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Európsky súd pre ľudské práva opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej agendy a podobne. Nemožno pochopiť, ako môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Odvolačný súd preskúmal napadnutý rozsudok na neverejnom zasadnutí, v dôsledku čoho nebolo na odvolacom pojednávaní priamo zopakované, či doplnené dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa. Právnym dôsledkom takéhoto preskúmania veci je viazanosť odvolacieho súdu v skutkovom stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1, 3,4,5 a § 214 ods. 2 O.s.p.). Nakoľko však rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, bol termín verejného vyhlásenia rozsudku uverejnený v zákonom stanovenej lehote na úradnej tabuli súdu a na internete (§ 156 ods.1, 3 O.s.p.). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1,3 O. s. p.). Po takomto preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k závoru, že odvolanie žalobcu v konečnom dôsledku nie je opodstatnené.

Žalobca v odvolaní namieta predovšetkým to, že zákonné ustanovenie § 9 ods. 2 z.č. 514/2003 Z.z., § 9 ods. 2 z.č. 514/2003 Z.z., ktoré podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prieťahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 z.č. 514/2003 Z.z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zák.č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zák.č. 514/2003 Z.z. len tie, ktoré vznikli od 1.1.2013.

Prvostupňový súd v tejto súvislosti v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobnú pri výkone verejnej moci (ďalej len „ZZŠ“) je účinné od 1.1.2013, avšak i keď žaloba bola vo veci podaná v roku 2012, k nesprávne úradnému postupu zo strany súdu malo dôjsť v roku 2009. Predmetné ustanovenie „doplňa aj vykladá ustanovenie § 9 ods.1 predmetného zákona“, preto je možno naň poukázať aj pri uplatnenom nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom pred 1.1.2013.

Samotný odvolateľ v poddanom odvolaní konštatoval, že v tomto prípade súd neprípustne „interpretoval“ zákon, že ho novelizované ustanovenie „inšpirovalo“.

V preskúmvanej veci bola podaná žaloba na náhradu škody a nemajetkovej ujmy dňa 27.9.2012, teda pred dňom účinnosti novely zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci č. 412/2012 Z. z.. V súvislosti s touto novelizáciou neobsahuje zákon žiadne prechodné ustanovenia. V dôsledku toho možno ustanovenia uvedené v tejto novelizácii aplikovať len na konania začaté po dni 31.12.2012.

Prvostupňový súd však pri svojom rozhodovaní bol oprávnený a povinný vykladať pojem „nesprávny úradný postup“, pričom nie je vylúčené, aby sa „inšpiroval“ novelizovaným znením zákona prípustnou formou a rozsahom vyložil pôvodné znenie tohto zákonom stanoveného pojmu.

Podľa § 9 ods. 1 ZZŠ v znení účinnom do 31.12.2012, sa za nesprávny úradný postup považovalo aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní, alebo iný nezákonný zásah do práv, a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb.

Podľa obsahu tohto pojmu mohlo ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu. „K nesprávne úradnému postupu môže dôjsť nielen pri úkonoch v rámci činnosti, pri ktorej štátny orgán nerozhoduje, ale aj v rámci rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt vhodného vydania (nie však vydanie rozhodnutia samo), lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonávaná v stanovenej lehote“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR spisovej značky 4Cdo24/2004 zo dňa 1.1.2011).

Z toho istého rozhodnutia najvyššieho súdu je však možné zistiť, že pokiaľ „...orgány nepostupovali v rozpore so záväznými právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na ... konanie ..., ich konanie nevykazuje znaky nesprávneho úradného postupu...“

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v predmetnej veci nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prieťahy v konaní konštatoval.

V prejednávanej veci odvolací súd zo spisového materiálu zistil, že v pôvodnej exekučnej veci 12Er/360/2009 Okresného súdu Vranov nad Topľou podal súdny exekútor žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 6.4.2009. Exekučný súd vydal poverenie pre súdneho exekútora dňa 21.5.2009. Nedodržanie zákonom stanovenej lehoty 15 dní uvedenej v § 44 ods. 1 Exekučného poriadku môže byť nesprávnym úradným postupom len v prípade, že ide o „o zbytočný prieťah“ oneskoreného vyhovenia žiadosti exekútora exekučným súdom.

V tejto súvislosti možno odkázať na závery Ústavného súdu SR uvedené v náleze IV.ÚS 606/2012 zo dňa 14.12.2012. Ústavný súd tam, okrem iného, zdôraznil, že „... aj niekoľko mesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“. Poukázal na to, že žalobca podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné.

Je pravdou, že ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanovuje lehotu 15 dní na písomné poverenie exekútora na vykonanie exekúcie, s výnimkou exekučného titulu podľa § 41 ods. 2 písm. c/, d/ Exekučného poriadku. Táto legislatívna zmena bola zavedená do exekučného poriadku zákonom č. 144/2010 Z. z., ktorý novelizoval (okrem iného) Exekučný poriadok a zakotvil s účinnosťou od 1.6.2010 spomínanú okolnosť, že lehota 15 dní na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie neplatí pre rozhodnutia rozhodcovských komisií a od 1.6.2011 ani pre rozhodcovské rozsudky.

Rýchlosť a účinnosť súdneho konania je objektívne podmienená charakterom, právnou a faktickou zložitou prejednávanej veci, legislatívnou úpravou súdneho procesu, správaním účastníkov konania a v konečnom dôsledku objektívnou možnosťou súdu rozhodnúť vec včas pri zachovaní poradia veci podľa dátumu ich nápadu na súd.

Povinnosťou súdu je organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najrýchlejšie odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so svojím návrhom na rozhodnutie súdu.

Pokiaľ ide o tzv. polemizovanie o vhodnosti dĺžky konaní zákonnými lehotami, je potrebné konštatovať, že táto otázka je bez právneho významu, pretože rozhodujúcou okolnosťou, o ktorú sa súd oprel pri zamietnutí žaloby žalobcu v predmetnej veci, je nepreukázanie základných okolností rozhodujúcich pre priznanie nárokov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v zmysle vyššie uvedeného.

Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení jeho rozhodnutia, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody. Žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvenčii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetnej exekučnej veci (ktorý v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať ani za prieťahy v konaní) a eventúalným vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Taktiež nijakým spôsobom žalobca nepreukázal údajný stav trvania právnej neistoty, ktorá mala byť spôsobená tým, že súd prvého stupňa v exekučných konaniach nerozhodol v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne a ako také ho odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdzuje. Žalobca nepreukázal splnenie žiadnej podmienky náhrady škody a vzniknutej nemajetkovej ujmy.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p.. Neúspešnému žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania nepatrí a úspešnej žalovanej odvolacie trovy nevznikli a ani náhradu trov nepožadovala, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.